

دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

تاریخ: ۹۲/۰۳/۰۹
مدت زمان: ۱۲۰ دقیقه

نیمسال دوم (۹۱-۹۲)

نام و نام خانوادگی:
شماره دانشجویی:
گروه آموزشی:
امتحان درس: ابزار دقیق و طراحی فرآیند

- ۱- در یک سیستم کنترل فرآیند دمای یک اتاق، سنسورها چه نقشی ایفا می‌کنند؟ چه سنسورهایی کاربرد دارند؟ (صفحه ۳۲ اسلاید)
- ۲- سیستم اندازه‌گیری Active و Passive را شرح دهید. ترموکوپل-رادار-تیوب بوردون-استرین گیج هر مدام جزو کدام دسته هستند.
- ۳- سیستم اندازه‌گیری صفر و انحرافی چه تفاوت‌هایی دارند؟ چهار مورد را ذکر کنید.
- ۴- تفاوت سنسور Intelligent و Smart چیست؟
- ۵- یک حسگر اندازه‌گیری دما که دمای ۴۰۰-تا ۶۰۰ درجه را اندازه‌گیری می‌کند زمانیکه می‌دانیم دما ۲۵ درجه است، دما را عددی بین ۲۷ و ۲۸ نشان می‌دهد. در مورد Accuracy, Precision, Tolerance, Range, Uncertainty, Bias Error آن بحث نمایید.
- ۶- سنسور نیروی ۱ دارای عدم قطعیت یک درصد کل بازه و سنسور نیروی ۲ دارای عدم قطعیت ۵ درصد نسبی است. اگر بازه اندازه‌گیری برای هر دو N ۱۰۰ باشد. نیرویی که ما می‌دانیم مقدارش N ۴۰ است را هر کدام چقدر نشان می‌دهند؟ اگر حساسیت سنسور یک 1 mv/N و حساسیت سنسور ۲ 2 mv/N باشد. هر کدام چه ولتاژی را در خروجی باید نشان دهند؟ چه ولتاژی را نشان خواهند داد؟
- ۷- یک مبدل حرارتی دارای خروجی 20 mv/C است. اگر محدوده ولتاژ A/D صفر تا ۵ باشد چرا با استفاده از یک A/D هشت بیتی نمی‌توان خروجی را با رزولوشن یک درجه اندازه‌گیری نمود؟ چه تعییری باید ایجاد شود تا رزولوشن مورد نظر بدست آید؟
- ۸- تفاوت sensitivity drift و zero drift را با نمودار نشان دهید و برای یک سنسور دما مثال بزنید.
- ۹- چهار نمونه از مشخصات دینامیکی یک سیستم را نام برد و شرح دهید.
- ۱۰- چهار نمونه از مشخصات استاتیکی یک سیستم را نام برد و مثال بزنید.
- ۱۱- دیمانسیون نیرو چیست؟ اثبات کنید.
- ۱۲- دیمانسیون فشار چیست؟ اثبات کنید.
- ۱۳- دیمانسیون کار چیست؟ اثبات کنید.
- ۱۴- طرز کار مانومتر را شرح دهید.
- ۱۵- یک مانومتر دستی (Manual) برای اندازه‌گیری فشار طراحی کنید که حداقل ارتفاع مانومتر ۱۰ سانتیمتر، حداقل فشار 10 pa باشد و بتواند فشار را با دقیقیت یکدهم پاسکال و فاصله درجه بندی ۲ میلیمتر نشان دهد. فرض کنید از سیالی استفاده نمودهایم که $(\rho g = 100 \text{ kg/(m.s)}^2)$
- ۱۶- اصول کارکرد سنسورهای پروکسی خازنی را شرح دهید. چه کاربردی دارند و برای چه موادی؟
- ۱۷- برای ساخت یک پتانسیومتر از یک سیم به طول 20 cm و مقاومت $50 \Omega/\text{inch}$ استفاده شده است. اگر سیم 300 cm دور پیچیده شده و بازه پتانسیومتر 300 درجه باشد، رزولوشن آن را بر حسب درجه و بر حسب اهم چقدر است؟
- ۱۸- تفاوت تاکوژنراتور و شفت اینکوادر را شرح دهید.
- ۱۹- تفاوت LVI (لوکتانس متغیر خطی) و LVDT (ترانسفورماتور تفاضلی) چیست؟

-۲۰- عملکرد LVDT و اینکه چگونه باید خروجی آن را استفاده نمود را شرح دهید.

-۲۱- PZT چیست و چگونه از آن برای اندازه گیری شتاب استفاده می شود.

-۲۲- اینکوادر مطلقی طراحی کنید که یک دور را به ۸ قسمت تقسیم نماید و کمترین احتمال خطرا را داشته باشد.

-۲۳- تفاوت Phototransistor و Photoresistor چیست؟

-۲۴- سنسورهای PIR چگونه عمل می کنند؟

-۲۵- روش Triangulation چیست و چه کاربردی دارد؟

-۲۶- با استفاده از یک Linear CCD چگونه می توان فاصله را اندازه گرفت؟ اگر بخواهیم فاصله با دقت ۱۰۰۰ میلی متر اندازه گیری شود، حداقل طول اندازه گیری چقدر می تواند باشد؟

-۲۷- به وسیله‌ی دستگاه استریووسکوپ چگونه می توان سرعت شیء را اندازه گرفت؟

-۲۸- چگونه از سنسور آلتراسونیک برای جوشکاری استفاده می شود؟

-۲۹- چگونه می توان با سنسور آلتراسونیک فاصله را اندازه گرفت؟ اگر سرعت صوت ۲۰۰۰۰ متر بر ثانیه باشد، برای اندازه گیری با دقت ۱۰۰۰ حداقل فرکанс پرسوسور چقدر باید باشد؟

-۳۰- چگونه از آلتراسونیک برای NDT استفاده می شود؟

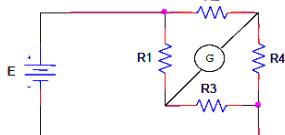
-۳۱- میکروسکوپ AFM چیست و دقت حرکت آن در چه حد است؟

-۳۲- برای اندازه گیری ارتفاع مایع، دو سنسور به صورت on/off و دو سنسور به صورت آنالوگ شرح دهید.

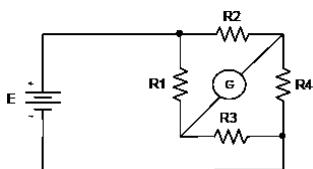
-۳۳- دو سنسور معرفی نمایید که بتوان توسط آنها سرعت خودرو را اندازه گیری نمود. کاربرد را شرح دهید. (به جز آلتراسونیک و لیزر)

-۳۴- کرنش چیست و چگونه اندازه گیری می شود. شرح دهید.

-۳۵- یک استرین گیج با تغییرات مقاومتی صفر تا ۱۰۰۰۰ اهم در پل زیر استفاده شده است. اگر منبع تغذیه ۵ ولتی باشد و R4 استرین گیج R3,R2,R1 چه عددی باشد که با استفاده از یک A/D هشت بیتی بتوان تغییرات مقاومت استرین گیج را با دقت یک دهم اهم تشخیص داد؟ چگونگی را شرح دهید.

-۳۶- دو استرین گیج با تغییرات مقاومتی صفر تا ۱ اهم و مقاومت اولیه ۱۰۰ اهم در یک پل برای اندازه گیری تنفس برشی در یک میله‌ی استوانه‌ای استفاده شده است. الف) استرین گیج‌ها چگونه باید نصب شوند؟ ب) اگر منبع تغذیه ۵ ولت باشد و R2 و R4 استرین گیج، R3,R1 چه عددی باشند که با استفاده از یک A/D ده بیتی بتوان تغییرات مقاومت استرین گیج را با دقت یک هزارم اهم تشخیص داد؟ ج) ولتاژ مرجع A/D و حساسیت به نیرو برای این سنسور (مجموعه پل) چقدر خواهد بود؟ (۳ نمره)

-۳۷- Temperature loss Flow meter چیست؟ شرح دهید.

-۳۸- ترموکوپل چیست و با ترمومترات چه تفاوتی دارد.

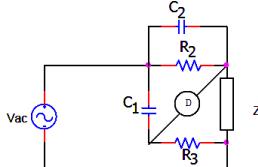
-۳۹- ترمیستور چیست و انواع آن را شرح دهید.

-۴۰- با استفاده از یک A/D یک D/A بسیار سریع طراحی نمایید.

۴۱- با استفاده از دو مقاومت ۵۰۰ و ۱۰۰۰ اهمی یک D/A طراحی کنید که کمترین مقدار قابل تشخیص آن ۱۰ میلی ولت باشد.

۴۲- در مدار زیر به ازای $R_1=200$ ، $R_2=400$ ، $C_1=0.2 \mu F$ ، $C_2=0.1 \mu F$ مقدار $f=5 \text{ KHz}$ باشد.

بار Z برای تعادل پل؟

۴۳- ترمومترات، NTC و PTC را شرح دهید.

۴۴- ترمومترات، NTC و PTC را شرح دهید.

۴۵- دو روش معرفی نمایید که بتوان توسط آن‌ها سرعت خودرو را اندازه‌گیری نمود. کاربرد را شرح دهید. (به جز آلات‌اسونیک و لیزر)

۴۶- سنسور نیروی SF1 دارای عدم قطعیت یک درصد کل بازه و سنسور نیروی SF2 دارای عدم قطعیت ۵ درصد نسبی است. الف) اگر بازه اندازه گیری برای هر دو $N = 100$ باشد. نیرویی که ما می‌دانیم مقدارش $N = 40$ است را هر کدام چقدر نشان می‌دهند؟ ب) اگر حساسیت سنسور SF1 10 mv/N و سنسور SF2 5 mv/N باشد. هر کدام چه ولتاژی را بدون در نظر گرفتن خطای خروجی باید نشان دهد؟ ج) چه ولتاژی را با در نظر گرفتن خطای نشان خواهند داد؟

۴۷- برای ساخت یک پتانسیومتر از یک سیم به طول 20 cm و مقاومت $50 \Omega/\text{inch}$ استفاده شده است. اگر سیم 300 cm دور پیچیده شده و بازه پتانسیومتر 300°C درجه باشد، رزولوشن آن را بر حسب درجه و بر حسب اهم چقدر است؟

۴۸- برای اندازه‌گیری ارتفاع مایع، دو سنسور تماسی و دو سنسور غیرتماسی نام برد و کارکرد آن‌ها را شرح دهید.

۴۹- سه سنسور نیرو تحت بررسی صحت و دقت قرار گرفته‌اند و نتیجه به صورت زیر است. در مورد صحت و دقت آن‌ها بحث کنید.

Min	Average	Max	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
۹/۰۲	۱۰/۰۹	۱۱/۲۰	۹/۳۲	۱۰/۰۸	۹/۴۷	۹/۰۲	۱۰/۹۴	۱۰/۵۰	۹/۳۹	۱۱/۲۰	۱۰/۹۶	۱۰/۰۲	A
۱۱/۴۲	۱۱/۴۹	۹/۹۹	۱۱/۴۸	۱۱/۴۳	۱۱/۵۰	۱۱/۵۸	۱۱/۵۱	۱۱/۴۲	۱۱/۴۷	۱۱/۵۲	۱۱/۵۳	۱۱/۵۰	B
۹/۹۲	۱۱/۴۲	۱۰/۰۸	۹/۹۸	۹/۹۷	۱۰/۰۰	۱۰/۰۸	۱۰/۰۱	۹/۹۲	۹/۹۳	۱۰/۰۲	۱۰/۰۳	۱۰/۰۰	C

۵۰- برای اندازه‌گیری گشتاور خروجی یک موتور هیدرولیک باید از سنسور گشتاور با رنج 20 N.m استفاده کنیم و دقت مورد نظر برای اندازه‌گیری 0.1 N.m است. دو سنسور در اختیار داریم، سنسور A با رنج 50 N.m و دقت 0.12% و سنسور B با رنج 50 N.m و دقت 0.2% درصد FSO از کدام سنسور باید استفاده کنیم؟ چرا؟

۵۱- برای ایجاد حرکت طولی از یک موتور دورانی و چرخدنده متصل به آن با قطر دایره ۸۰ میلیمتر استفاده شده است به طوری که بر روی یک چرخدنده دنده شانه‌ای حرکت می‌کند. می‌خواهیم دقت حرکت طولی 0.01 mm باشد و برای این کار یک سنسور زاویه (مثلاً شفت انکوادر) به موتور متصل نموده‌ایم. حد تفکیک (رزولوشن) این سنسور چقدر باید باشد؟

۵۲- با دو روش با استفاده از خازن سنسور موقعیت ساخته و رابطه موقعیت با ظرفیت خازن را بنویسید.

۵۳- دی و ویسکوزیته چیست و برای اندازه‌گیری هر کدام یک روش پیشنهاد دهید.

۵۴- دو استرین گیچ‌های با مقاومت اولیه $G=1.8$ اهم و 120 اهم به همراه دو مقاومت 110 اهم در پل استفاده شده است. الف) اگر منبع تغذیه 5 V ولتی باشد به ازای کرنش $350 \text{ }\mu\text{m/m}$ میکرومتر بر متر ($\mu\text{m/m}$) چه ولتاژی دو سر پل خواهد بود؟ اگر بخواهیم کرنش را با دقت $1 \text{ }\mu\text{m/m}$ اندازه‌گیری کنیم به چه نیاز خواهیم داشت؟

۵۵- چهار تفاوت برای دستگاه صفر و دستگاه انحرافی (Deflection Null و Null Deflection) ذکر نمایید و از هر کدام دو نمونه نام ببرید. (۱/۵ نمره)

-۵۶- نمونه برداری چیست و چرا حداقل فرکانس نمونه برداری باید ۲ برابر فرکانس ورودی باشد؟ (۱ نمره)

-۵۷- یک سنسور دما دارای خروجی‌های زیر است:

$$25 \text{ درجه} = 0/25 \text{ ولت}, 30 \text{ درجه} = 0/35 \text{ ولت}, 45 \text{ درجه} = 0/4 \text{ ولت}, 70 \text{ درجه} = 0/85 \text{ ولت}, 90 \text{ درجه} = 0/9 \text{ ولت}$$

(الف) خروجی سنسور در دمای ۳۵ درجه قدر است؟ (۵ نمره) (ب) اگر به روش یافتن میانه بالا و پایین، نمودار خروجی را خطی کنیم، آنگاه خروجی خطی شده دما در دمای ۳۵ درجه چقدر پیشینی می‌شود؟ (۵ نمره)

-۵۸- تفاوت خروجی RTD، ترمیستور و ترموکوپل را شرح دهید؟ کدام خطی‌ترند؟ (۲ نمره)

-۵۹- (الف) با استفاده از خازن دو روش برای اندازه‌گیری عمق سیال بیان نموده و رابطه‌ی ظرفیت خازن و عمق سیال را برای هر روش بنویسید. (ب) برای یکی از روش‌ها از آشکار ساز پل استفاده نموده و ولتاژ خروجی و ارتفاع سیال را با استفاده از مدار پل بدست آورید. (۳ نمره)

-۶۰- اینکوادر مطلق چهار بیتی طراحی کنید که کمترین احتمال خطأ را داشته باشد. (۲ نمره)

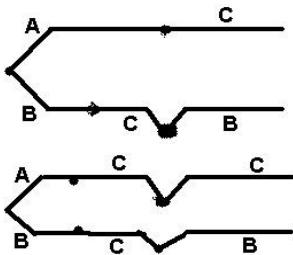
-۶۱- چرا در اندازه‌گیری با استرین گیج از دو گیج افقی و عمودی استفاده می‌کنیم؟ اثبات نمایید. (۲ نمره)

-۶۲- با استفاده از یک Linear CCD سه اینچی با رزولوشن 2500 pixel/inch چگونه می‌توان فاصله را به صورت نوری اندازه‌گیری نمود؟ حداکثر دقیق اندازه‌گیری در رنج یک سانتی‌متر چقدر است؟ اثبات نمایید. (۲ نمره)

-۶۳- خروجی دو ترموکوپل زیر چقدر است؟ شرح دهید. (۲ نمره)

دمای محیط ۲۵ درجه - دمای اتصال میانه در BC صفر درجه و دمای اتصال AB هزار

$$E_{AB}=0.01 \text{ V/C}^{\circ}, E_{AC}=0.015 \text{ V/C}^{\circ}, E_{BC}=0.05 \text{ V/C}^{\circ}$$

-۶۴- چگونه در استرین گیج اثر دما را خنثی می‌کنیم؟ اثبات نمایید. (۲ نمره)

-۶۵- انواع خروجی حسگرهای پروکسیمیتی را بیان نموده و کاربردهای انواع نوری آنها را شرح دهید. (۲ نمره)

-۶۶- ساختمان داخلی حسگرهای شتاب سنج به طور کلی چگونه کار می‌کنند و حسگر ADXL202 را تشریح نمایید. (۲ نمره)

-۶۷- روش مثلث سازی (Triangulation) را برای اندازه‌گیری فاصله با لیزر را کاملاً شرح دهید. (۲ نمره)

-۶۸- از استرین گیج برای اندازه‌گیری کرنش خمشی در یک تیر دو سرگیردار استفاده شده است. اگر گیج فاکتور ۲ بوده و مقاومت اولیه ۳۵۰ اهم باشد.

(الف) در مورد روش نصب استرین گیج‌ها برای از بین بردن اثر دما و رزولوشن حداکثری شرح دهید. (۱ نمره)

(ب) در صورتی که استرین گیجها یک‌صدم درصد غیر خطی باشند و منبع تعذیه ۵ ولتی باشند، با استفاده از یک ADC دو بیتی رزولوشن اندازه‌گیری کرنش چقدر خواهد بود. (نیرو حداکثر برای اندازه‌گیری را ۱۰۰ نیوتون فرض کنید). (۱ نمره)

-۶۹- از یک ترموکوپل J در دمای ۲۲۰ درجه و دمای مرجع صفر درجه استفاده شده است. ولتاژ خروجی آن را بدست آورده و در مورد ساختمان داخلی آن بحث نمایید. (۲ نمره)

TYPE J: IRON-CONSTANTAN

	0	5	10	15	20	25	30	35	40
-150	-6.50	-6.66	-6.82	-6.97	-7.12	-7.27	-7.40	-7.54	-7.66
-100	-4.63	-4.83	-5.03	-5.23	-5.42	-5.61	-5.80	-5.98	-6.16
-50	-2.43	-2.66	-2.89	-3.12	-3.34	-3.56	-3.78	-4.00	-4.21
-0	0.00	-0.25	-0.50	-0.75	-1.00	-1.24	-1.48	-1.72	-1.96
+0	0.00	0.25	0.50	0.76	1.02	1.28	1.54	1.80	2.06
50	2.58	2.85	3.11	3.38	3.65	3.92	4.19	4.46	4.73

۷۰- در یک CNC از استپر موتور با حداکثر دور ۴۰۰ دور بر دقیقه و پیچ با گام ۸ استفاده شده است. اگر حداکثر فرکانس پالس قابل ارسال برای درایو از فرکانس ۵KHZ باشد و درایو امکان کنترل موتور با ۱۶۰۰ / ۳۲۰۰ / ۶۴۰۰ پالس در دور را داشته باشد، در مورد استفاده از این موتور برای دقت حرکتی ۱۰۰ میلیمتر و سرعت جابجایی دو متر بر دقیقه برای این محور جرکتی بحث نمایید. (۲ نمره)

۷۱- عملکرد دستگاه بالанс لاستیک و حسگرهای به کار رفته در آن را شرح دهید. (۱ نمره)

۷۲- چگونه می‌توان فاصله‌ی شی تا دوربین را با دو دوربین اندازه‌گرفت به طوری که فاصله مراکز سنسورهای دو دوربین d و زاویه‌ی هر دو دوربین با خط فاصله‌ی آن‌ها باشد. (۲ نمره)

۷۳- با توجه به قسمتی از اطلاعات داده شده از سنسور ADXL202 موارد خواسته شده را مشخص نمایید. (۴ نمره)
 (الف) در مورد sensitivity, Range, Linearity, Resolution, Zero bias, Precision بحث نمایید.
 (ب) در مورد انواع خروجی این سنسور و چگونگی آن بحث کنید.

FEATURES

2-Axis Acceleration Sensor on a Single IC Chip
Measures Static Acceleration as Well as Dynamic Acceleration
Duty Cycle Output with User Adjustable Period
Low Power <0.6 mA
Faster Response than Electrolytic, Mercury or Thermal Tilt Sensors
Bandwidth Adjustment with a Single Capacitor Per Axis
5 mg Resolution at 60 Hz Bandwidth
+3 V to +5.25 V Single Supply Operation
1000 g Shock Survival

APPLICATIONS

2-Axis Tilt Sensing
Computer Peripherals
Inertial Navigation
Seismic Monitoring
Vehicle Security Systems
Battery Powered Motion Sensing

GENERAL DESCRIPTION

The ADXL202/ADXL210 are low cost, low power, complete 2-axis accelerometers with a measurement range of either $\pm 2 g/\pm 10 g$. The ADXL202/ADXL210 can measure both dynamic acceleration (e.g., vibration) and static acceleration (e.g., gravity).

The outputs are digital signals whose duty cycles (ratio of pulse-width to period) are proportional to the acceleration in each of the 2 sensitive axes. These outputs may be measured directly with a microprocessor counter, requiring no A/D converter or glue logic. The output period is adjustable from 0.5 ms to 10 ms via a single resistor (R_{SET}). If a voltage output is desired, a voltage output proportional to acceleration is available from the X_{FILT} and Y_{FILT} pins, or may be reconstructed by filtering the duty cycle outputs.

The bandwidth of the ADXL202/ADXL210 may be set from 0.01 Hz to 5 kHz via capacitors C_X and C_Y. The typical noise floor is 500 $\mu g/\sqrt{Hz}$ allowing signals below 5 mg to be resolved for bandwidths below 60 Hz.

The ADXL202/ADXL210 is available in a hermetic 14-lead Surface Mount CERPAK, specified over the 0°C to +70°C commercial or -40°C to +85°C industrial temperature range.

Parameter	Conditions	ADXL202/JQC/AQC			ADXL210/JQC/AQC			Units
		Min	Typ	Max	Min	Typ	Max	
SENSOR INPUT	Each Axis							
Measurement Range ¹		± 1.5	± 2		± 8	± 10		g
Nonlinearity	Best Fit Straight Line		0.2			0.2		% of FS
Alignment Error ²		± 1			± 1			Degrees
Alignment Error	X Sensor to Y Sensor		± 0.01			± 0.01		Degrees
Transverse Sensitivity ³		± 2			± 2			%
SENSITIVITY	Each Axis							
Duty Cycle per g	T1/T2 @ +25°C	10	12.5	15	3.2	4.0	4.8	%/g
Sensitivity, Analog Output	At Pins X _{FILT} , Y _{FILT}		312			100		mV/g
Temperature Drift ⁴	Δ from +25°C		± 0.5			± 0.5		% Rdg
ZERO g BIAS LEVEL	Each Axis							
0 g Duty Cycle	T1/T2	25	50	75	42	50	58	%
Initial Offset			± 2			± 2		g
0 g Duty Cycle vs. Supply			1.0	4.0		1.0	4.0	%/V
0 g Offset vs. Temperature ⁴	Δ from +25°C		2.0			2.0		mg/°C

